

Бесіда з батьками **«Як прищепити дітям любов до читання»**

Сьогодні Україна перебуває в новій соціальній реальності, що вже призвело до зміни суспільних інтересів, усієї ієрархії духовних цінностей її громадян. Духовна криза людства — нині найбільша тривога світу. І саме ця криза вимагає перебудови і нового мислення.

Духовне відродження українського народу неможливо уявити без впливу книги, бо саме книга є одним з активних чинників виховання: виховання совісті, моралі, формування загальнолюдських цінностей, національної свідомості, любові до рідного краю, рідної мови, екологічної культури.

Донедавна книга була для людини основним джерелом інформації, а читання — популярним способом проведення дозвілля. Тепер у неї з'явилися могутні суперники — телебачення, комп'ютер, відеоігри. Багато хто вважає читання «зайвою тратою часу», віддаючи перевагу екранізованим версіям творів.

Відновити любов до читання – дуже складне завдання.

На думку дитячих психологів, любов до читання потрібно прищепити буквально з «пелюшок». Дитина краще буде розвиватися, якщо в неї над коліскою читають книги (причому необов'язково дитячі, можна, наприклад, класичну поезію). Це відкладеться у неї в підсвідомості, і у своєму «дорослому» житті вона обов'язково пригадає про почуття. Процес залучення до світу книг повинен починатися ще в ранньому дитинстві, вже тоді, коли батьки читають дитині перші казки. Дуже добре, коли читання чергується з розглядом картинок. Перші книжки малюка повинні бути яскравими, ілюстрованими. Вже починаючи з 3-4 років слід проводити роботу щодо навиків дбайливого ставлення до книги: акуратного перегортання сторінок, необхідності закладок, зберігання книг у визначеному місці і так далі.

Існує думка про те, що вроджені здібності до читання у дітей виявляються у віці від 18 місяців до 3 років. А от психологи вважають, що прищепити любов до книги та читання можна ще до 9 років. Пізніше зробити це складно і практично неможливо. Отже, процес залучення до пізнання світу через книгу припадає на дошкільний і молодший шкільний вік.

Прищеплення дітям інтересу до читання, констатує наука, на 90 % залежить від батьків.

Головна відмінність сімейного читання від інших його видів — класного і позакласного — полягає в тому, що батьки, читаючи своїй дитині книгу, починають по-справжньому займатися її духовним розвитком, формуванням її особистості.

Батьки нерідко нарікають на те, що дитя не виявляє великої зацікавленості до книг, зате багато часу проводить біля телевізора або комп'ютера.

Потреба в читанні не виникає сама по собі і не складається в результаті примусового спілкування з книгою. Насильство тут неприпустимо. Любов до читання закладається роками, і первинне значення при цьому має відношення до читання самих батьків. Чи люблять в сім'ї читати? Чи є в будинку своя бібліотека? Чи часто дитина бачить батьків з книгою? Чи діляться вони з дітьми своїми враженнями про прочитане? Чи стежать батьки за книжковими новинками, у тому числі і в області дитячої літератури?

Відомий польський педагог Януш Корчак сказав: «Тільки там, де читають батьки, зростає дитина, що читає».

Сьогодні ми повинні не тільки прищеплювати любов до читання, але й звернути увагу на розвиток навичок читання дітей. (Учитель повідомляє результати перевірки навичок читання).

Відомо, що М. Горький читав приблизно 600 слів за хвилину. З такою швидкістю читають люди, що закінчили спеціальні курси швидкого читання.

Найшвидше читав американський президент Дж.Кеннеді - близько 2000 слів за хвилину. Можливо це легенда. Але у розвинутих країнах керівництво приймає на роботу людей, які читають не менше 400 слів за хвилину.

Випускник початкової школи (за програмою) повинен читати 100 слів за хвилину (вголос) і 110-120 слів (мовчки).

Чому саме така норма?

Припустимо, що учень 5 класу отримав завдання з читання – прочитати текст розміщений на 6 сторінках, скласти план цього тексту.

Відомо, щоб скласти план, відповісти на запитання, підготувати переказ потрібно прочитати текст ще раз. Це займе вже годину робочого часу. Додайте ще підготовку письмових завдань.

Чи можливо кожній дитині досягти таких результатів. Адже кожен учень має різний темперамент. Холерики говорять швидко і читають швидко. Сангвініки говорять трохи повільніше, відповідно і читають теж. Для флегматиків та меланхоліків швидке читання може стати недосяжним. Але хочу Вас заспокоїти, 90% учнів – холерики і сангвініки, а це означає, що переважній більшості дітей доступне читання у межах, які пропонує програма.

Педагоги прийшли до висновку: якщо дитина на першому році навчання не навчилася нормально читати, то його інтерес до учення значно падає. Сповільненість процесу читання, відсутність інтересу до читання приводить до того, що процеси інтелектуальної діяльності теж сповільнюються. Дитина, що погано читає, матиме великі перешкоди при виконанні домашніх завдань. Діти повільніше прочитують умову завдання, вправи, забувають його суть перш, ніж почнуть виконувати. Багато термінів і понять, про які вони повинні мати уявлення в цьому віці, їм просто невідомі і нецікаві. Дитина, що погано читає, непосидюча, йому нецікаво на уроках, він не відвідуватиме бібліотеку, тому що читати книги при низькій техніці читання – це не стільки задоволення, скільки мука. Отже, читання нерозривно зв'язане з письмом та іншими навчальними предметами. Якщо

дитина уміє визначати головну думку твору, робити висновки з прочитаного, вона здатна логічно мислити, їй легше розв'язувати задачі. У більшості випадків дитина, яка багато читає, грамотно пише.

Що ж реально зробити вдома?

- Щоб дитина полюбила читання, дуже важливо створити його власну бібліотеку: (одна частина бібліотеки може бути робочою – словники, довідники, енциклопедії, друга частина – художня література). Треба прагнути, щоб книжки були різноманітними: про тварин, рослини, школу, музику, мистецтво. Враховуйте індивідуальні інтереси дітей;
- Записати дитину до міської бібліотеки (на уроках інформатики ми навчилися користуватися віртуальною бібліотекою);
- Здійснювати сумісні покупки книг, бо це зближує, як і сумісне читання та обговорення книжок;
- Слід привчати дітей починати читати з обкладинки і титульної сторінки книги, на якій вказані прізвища автора, художника, видавництва, рік видання. Діти, як правило, не звертають на це увагу й не намагаються запам'ятати ці відомості про книгу. Батькам слід терпляче запитувати у них імена автора, назву книги. Корисно буває перед початком читання запитати дитину, які книги цього письменника вона вже читала і що про нього знає?
- Трапляється, що дитина, прочитавши кілька сторінок, заглядає на останню сторінку, щоб швидше дізнатися, чим усе закінчилося. Після цього продовжує читати, але вже не так уважно, багато пропускає. Батьки мають стежити, щоб у дитини не з'явилася така шкідлива звичка. Не слід розповідати наперед, як розвиватимуться події й чим вони завершаться.
- Читання перед сном залишається ефективним, оскільки останні події дня фіксуються емоційною пам'яттю людини;
- Режим «читання + короткий відпочинок» (на жаль зникли діафільми, але є книжки, де на сторінці невеликий текст – це особливо підходить дітям, які мають низький темп читання);
- Читання разом. Дорослий починає читати дитині, але в найцікавішому місці зупиняється. Захоплена подіями в книзі, бажаючи дізнатися, що буде далі, дитина дочитує книгу самостійно. Можна розповісти захоплюючий епізод, а дитина обов'язково запитає: «А що далі?» І ви запропонуєте їй прочитати і дізнатися про це;
- Необхідно привчати дітей дотримуватися правил гігієни читання. Не можна читати при поганому освітленні. Світло має падати ліворуч і не на обличчя дитини, а на стіл із книгою. Також необхідно час від часу давати відпочинок очам;
- Прочитайте деякі поради американського психолога В. Уільямса.
- Систематично виконуйте вправи на розвиток навичок читання.